

ČESKÁ SPOLEČNOST
OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Příručka pro praxi:

SCREENING SLUCHU DOSPĚLÝCH NAD 50 LET

Platnost od 1. ledna 2027

prof. MUDr. Viktor Chrobok, CSc., Ph.D.¹ | doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.² | MUDr. Jakub Dršata, Ph.D.¹ | MUDr. Michal Homoláč¹ | prof. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA³ | prim. MUDr. Jitka Vydrová⁴ | Mgr. Vít Blanař, Ph.D.⁵ | MUDr. Roman Michálek, MBA⁵ | PhDr. Karel Hejduk^{6,7} | PhDr. Miloslav Klugar, Ph.D.⁸

¹ Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové | ² Oddělení praktického a rodinného lékařství, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové | ³ Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Fakultní nemocnice Ostrava, Lékařská fakulta Ostravské univerzity | ⁴ Medical Healthcom, spol. s r.o., Hlasové a sluchové centrum, Praha | ⁵ Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Nemocnice Pardubického kraje, a.s. – Pardubická nemocnice a Fakulta zdravotnických studií Univerzity Pardubice | ⁶ Národní screeningové centrum, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha | ⁷ Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Brno | ⁸ NIKEZ, Ministerstvo zdravotnictví České republiky, Praha

MEDICAL HEALTHCOM
hlasové a sluchové centrum Praha

**UNIVERZITA
PARDUBICE
FAKULTA
ZDRAVOTNICKÝCH
STUDIÍ**

Definice, základní pojmy

- screening sluchu dospělých nad 50 let je preventivní vyšetření, při kterém jsou hledány známky poruchy sluchu dříve, než si člověk všimne vážných problémů
- cílem je včasným a vhodným opatřením (např. sluchadly) zamezit rozvoji poruchy komunikačních schopností
- screening sluchu (orientační vyšetření sluchu) provádí všeobecný praktický lékař (VPL) při preventivní prohlídce
 - neprovádí se u osob, u kterých již byla diagnostikována v minulosti trvalá porucha sluchu a/nebo jsou v péči ORL lékaře nebo foniatra
- audiometrické vyšetření provádí ORL nebo foniatrické pracoviště
 - seznam pracovišť <https://www.otorinolaryngologie.cz/>

Všeobecný praktický lékař – orientační vyšetření sluchu – pracovní činnosti

- vyšetření sluchu – v rámci preventivní prohlídky v intervalu každé dva roky
- možné metody vyšetření
 - dotazník
 - vyšetření šepotem
 - kombinace dotazníku a vyšetření šepotem
 - screeningová tónová audiometrie
- v případě pozitivního záchytu (zjištění nebo podezření na nedoslýchavost)
 - doporučena otoskopie, při obturujícím ušním mazu provést odstranění a zopakovat vyšetření sluchu
 - trvá-li podezření na sluchovou vadu – odeslání na ORL/foniatrii
 - udává-li pacient potíže se sluchem, může být odeslán na ORL přímo a nemusí absolvovat testy u VPL
- varovné příznaky, u kterých má být pacient vždy odeslán na ORL vyšetření
 - rychle progredující či jednostranná nedoslýchavost nejasného původu
 - expozice hluku nebo ototoxickým látkám
 - otalgie, otorea nebo závrať
 - známé ušní onemocnění

Dotazník ke screeningu sluchu

- posouzení vlivu sluchové ztráty na problémy spojené s poruchou komunikace (emoční, sociální...)
- po přečtení otázky (celkem 10) označí pacient odpověď
 - hodnocení otázek – ano (4 body), občas (2 body), ne (0 bodů)
 - celkové skóre – součet odpovědí
 - maximální možný zisk 40 bodů
 - negativní screening 0–6 bodů
 - pozitivní screening (podezření na sluchovou vadu) ≥ 8 bodů

Dotazník problémů se sluchem pro dospělé (HHI-S CZ, Hearing Handicap Inventory – Screening)

Jméno a příjmení

Rok narození

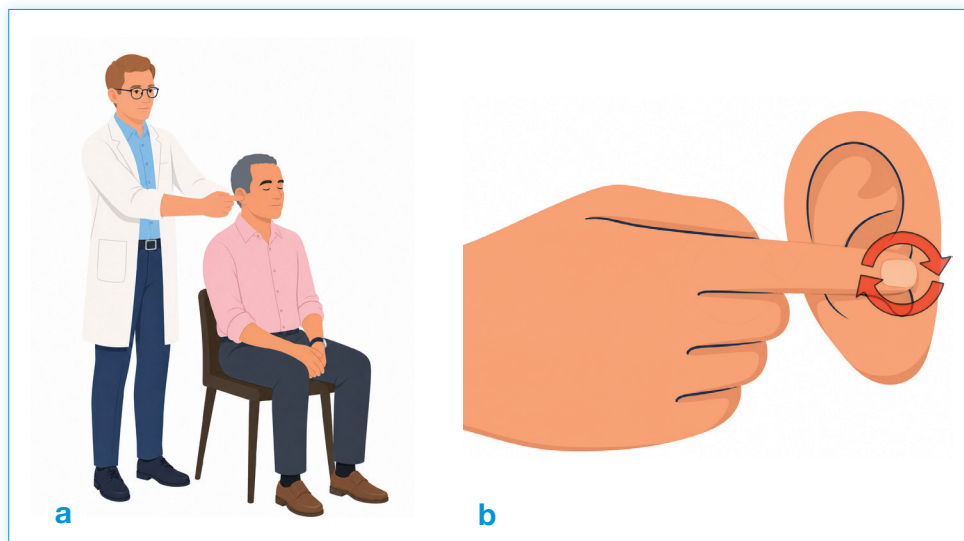
Dnešní datum

Pokyny: Účelem tohoto dotazníku je pojmenovat a popsat obtíže, které Vám mohou způsobovat Vaše problémy se sluchem. Zakroužkujte jednu možnost Ano/Občas/Ne u každé otázky. Nepřeskakujte otázky ani v případě, že se konkrétním situacím kvůli problémům se sluchem vyhýbáte.

1	Uvádějí Vás Vaše problémy se sluchem do rozpaků, když se seznamujete s novými lidmi?	Ano	Občas	Ne
2	Způsobují u Vás Vaše problémy se sluchem pocity zklamání a marnosti, když mluvíte se členy Vaší rodiny?	Ano	Občas	Ne
3	Máte problém slyšet, když někdo mluví šepotem?	Ano	Občas	Ne
4	Cítíte se nějak omezováni Vašimi problémy se sluchem?	Ano	Občas	Ne
5	Způsobují Vám Vaše problémy se sluchem obtíže při návštěvách přátel, příbuzných nebo sousedů?	Ano	Občas	Ne
6	Způsobují Vám Vaše problémy se sluchem obtíže v kině nebo v divadle?	Ano	Občas	Ne
7	Způsobují Vaše problémy se sluchem hádky mezi Vámi a Vaší rodinou?	Ano	Občas	Ne
8	Způsobují Vám Vaše problémy se sluchem obtíže při poslechu televize nebo rádia?	Ano	Občas	Ne
9	Pocítujete, že Vás Vaše problémy spojené se sluchem limitují nebo Vám nějak překáží ve Vašem osobním a společenském životě?	Ano	Občas	Ne
10	Způsobují Vám Vaše problémy se sluchem obtíže, když jste v restauraci s příbuznými nebo s přáteli?	Ano	Občas	Ne
Celkové skóre:				

Vyšetření šepotem

- test probíhá v tichém prostředí
 - WHO požaduje hladinu hluku pozadí pod 40 dBA, ověřitelnou hlukoměrem nebo validovanou aplikací v chytrém telefonu
- vyšetřující (lékař, sestra) stojí za pacientem ve vzdálenosti natažené paže (přibližně 60 cm) – zabránění odezírání
- pacient (event. lékař) během testu stiskne prstem tragus netestovaného ucha a provádí krouživé tření (samotné zakrytí boltce bez tření tragu neposkytuje dostatečné maskování, obr. 1)
- vyšetřující se plně nadechne a vydechne, poté zašeptá kombinaci tří číslic a/nebo písmen (například „5 B 6“, „8 M 3“, „K 5 R“, ...), které pacient opakuje
- pro ověření pochopení se doporučuje provést zkušební kolo s hlasitým vyslovením jednoduchého čísla, například „99“
- test se opakuje s jinou kombinací, aby byl vyloučen efekt učení
- každé ucho je testováno zvlášť vždy dvěma kombinacemi tří znaků (celkem tedy šesti znaky)
- hodnocení
 - negativní screening – zopakování alespoň pěti ze šesti číslic/písmen
 - pozitivní screening (podezření na sluchovou vadu) – zopakování méně než pěti číslic/písmen

Obr. 1: Vyšetření šepotem: a – postavení lékaře za pacientem, b – detail na techniku maskování nevyšetřovaného ucha.

Vyšetření tónovým screeningovým audiometrem

- testování každého ucha zvlášť na základních frekvencích
 - 0,5, 1, 2 a 4 kHz
 - jednotná intenzita 35 dB
- zvuk je pouštěn do sluchátek, pacient tlačítkem značí, zda slyší tón
- hodnocení pro obě uši současně, hodnoceno celkem 8 tónů
 - negativní screening – pacient slyší 6 a více testovaných tónů (slyší dobře)
 - pozitivní screening (podezření na sluchovou vadu) – pacient slyší méně než 6 testovaných tónů, odesíláme na ORL/foniatrii

Tab. 1: Hodnocení orientačního vyšetření sluchu VPL

Metoda	Vyšetření negativní	Vyšetření pozitivní – odeslat na ORL/foniatrii
Vyšetření dotazníkem	0 až 6 bodů	8 a více bodů
Vyšetření sluchu šepotem	na každé testované straně správně zopakuje alespoň pět ze šesti číslic a/nebo písmen	alespoň na jedné testované straně správně zopakuje čtyři a méně ze šesti číslic a/nebo písmen
Kombinace dotazníku a vyšetření šepotem při nejasnostech fakultativní možnost	dotazník 0 až 12 bodů a zároveň na každé testované straně správně zopakuje alespoň čtyři ze šesti číslic a/nebo písmen	dotazník 14 a více bodů nebo alespoň na jedné testované straně správně zopakuje tři a méně ze šesti číslic a/nebo písmen
Tónová audiometrie screeningovým audiometrem	slyší 6 a více z 8 testovaných tónů	slyší 5 a méně z 8 testovaných tónů

Lékař ORL nebo foniatr – pracovní činnosti

Hodnocení výsledku tónové audiometrie u dospělých

- pozitivní screening (nedoslýchavost) – průměr ztrát sluchu (0,5, 1, 2 a 4 kHz) větší nebo roven 41 dB
- negativní screening (normální sluch nebo lehká nedoslýchavost) – průměr ztrát sluchu (0,5, 1, 2 a 4 kHz) menší nebo roven 40 dB
- výsledek hodnocen pro každé ucho samostatně
- pozitivní výsledek alespoň na jednom uchu (nedoslýchavost)
 - pacient zůstává v péči ORL/foniatra
- negativní výsledek na obou uších (tj. není prokázána trvalá sluchová vada)
 - pacient zůstává v péči praktického lékaře, pokud není shledána jiná indikace k dispenzarizaci
- pacient dostává výsledek vyšetření a předává VPL

Tab. 2: Hodnocení vyšetření sluchu – tónová audiometrie 71560

Metoda	Vyšetření negativní – zpět k VPL	Vyšetření pozitivní – zůstává v péči ORL lékaře nebo foniatra
Tónová audiometrie průměr ztrát sluchu 0,5, 1, 2 a 4 kHz	≤ 40 dB	≥ 41 dB

Vykazování vyšetření pro zdravotní pojišťovny

- **71560** název výkonu je „Tónová audiometrie u dospělých nad 50 let po pozitivním záchytu nedoslýchavosti v rámci preventivní prohlídky“, lze vykázat, pokud mu předchází vyšetření u VPL
- signální kódy
 - **71031** pravé ucho slyší (screening negativní)
 - **71032** pravé ucho nedoslýchavost (screening pozitivní)
 - **71033** levé ucho slyší (screening negativní)
 - **71034** levé ucho nedoslýchavost (screening pozitivní)
- audiometrické vyšetření u osob mladších 50 let nebo pokud je provedeno po 50. roce věku bez návaznosti na preventivní prohlídku u všeobecného praktického lékaře je vykázáno podle dosavadních zvyklostí výkonem **71111**

Národní screeningové centrum, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS)

- zpracovává výsledky screeningu dospělých nad 50 let u ORL lékaře a foniatra z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb, tedy vykázaných dat zdravotním pojišťovnám
- základní výstupy ze screeningového programu jsou každoročně zveřejňovány pro širokou laickou i odbornou veřejnost na datovém portálu NSC <https://nsc-data.uzis.cz/>

Literatura

<https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/2026/06/MP-k-provadeni-vysetreni-sluchu-u-dospelych-nad-50-let.pdf>
Hearing screening: considerations for implementation, WHO, 2021 <https://www.who.int/publications/item/9789240032767>

Kochleární implantát HiRes™ Ultra 3D

ATRAUMATICKÉ ELEKTRODOVÉ SVAZKY

- ✓ laterální HiFocus SlimJ a předtočená HiFocus MidScala
- ✓ vyvážená tuhost pro snadné a kontrolované zavedení
- ✓ možnost opakovaného zavedení až 3x bez kompromisu bezpečnosti a funkčnosti

POKROČILÉ ZPRACOVÁNÍ SIGNÁLU

- ✓ jemné frekvenční rozlišení (až 120 virtuálních kanálů)
- ✓ přesná elektrická stimulace sluchového nervu

MARKER INDIKACE HLOUBKY

- ✓ zavedení do hloubky 420°

AIM (ACTIVE INSERTION MONITORING)

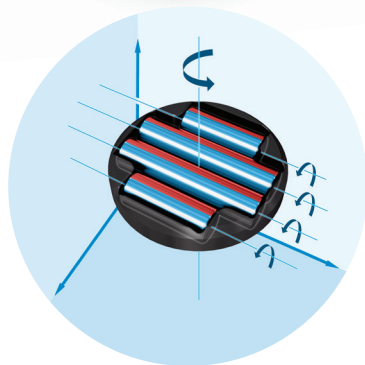
- ✓ intraoperační zpětná vazba v reálném čase
- ✓ elektrokocholeografie, NRI, impedance, ESRT

3D MAGNET MRI KOMPATIBILNÍ DO 3.0 T

- ✓ MRI kompatibilní bez nutnosti bandážování hlavy nebo chirurgického vyjmutí magnetu
- ✓ výdrž až 200 MRI vyšetření

Detailní informace o implantátu HiRes™ Ultra 3D

Příručka pro praxi:
**SCREENING SLUCHU DOSPÝLÝCH
NAD 50 LET**

platnost od 1. ledna 2027

Příručky pro praxi
ČSORLCHHK ČLS JEP
<https://www.otorinolaryngologie.cz/vzdelavani/prirucky-pro-praxi/>

Schváleno výbory České společnosti otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku ČLS JEP,
České společnosti všeobecného lékařství ČLS JEP, 2026.

Editoři: prof. MUDr. Viktor Chrobok, CSc., Ph.D.; prof. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA.

Příručku pro praxi nelze považovat za jediný univerzální doporučený postup.

V diagnostice a léčbě je třeba zvážit konkrétní situaci, stav a potíže daného pacienta.

Grafický design: Johana Kobzová, Praha.

Firemní partner:

Procter & Gamble Czech Republic s.r.o.
Karolinská 654/2, 186 00 Praha 8
www.pg.com

Za finanční podpory:

ABIONIC s.r.o.
Na Zderaze 1702/12
120 00 Praha 2 – Nové Město
www.abionic.cz